

Perskaičius prašome atiduoti kitam!

2010 m. liepa, Nr. 2-3 (35-36)
Leidinyi leidžiamas nuo 2003 m.

VALANČIUKŲ AIDAS

Vyskupo M. Valančiaus blaivystės sąjūdžio informacinis leidinyi
valančiukams, valančininkams, visuomenei„Valančiukų aidą“ galite skaityti ir interneto svetainėje adresu: www.valanciukai.lt

Laikraštis platinamas nemokamai. Leidžiamas vykdam Lietuvos blaivybės fondo paprojektį „Blaivi karta“ veiklą Nr. 13 (sutarties NR. 2004-LT0008-NVO-1EEE/NOR-02-033), finansuojamą pagal Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų subsidijų schemą.

O VALANČIAU! Bronė Staskonytė

O vyskupe Motiejau, o Valančiau!
Žemaičių vyskupe ir Lietuvos,
Tėvynę mylintis, darbštus ir šventas,
Atėjęs ažuolu galingu ošt.

O vyskupe Motiejau, o Valančiau!
Kovojęs dėl gimtos tėvų kalbos,
Lankytoju parapijų našlaičių,
Ganytoju, švietėju Lietuvos.

O vyskupe Motiejau, o Valančiau!
Girtavimui pasakęs tvirtą - ne.
Tik blaiviai Lietuvai išlikti lemta,
Pakilusiai tikėjimo dvasia.

O vyskupe Motiejau, o Valančiau!
Pagalbos tavo šaukiamės visi,
Padėki, vyskupe, malda Aukščiausiajį
Doros, blaivumo Lietuvai prašyt.

V. L. Vaišnytės nuotr.

Šiame numeryje:

- „Valančiukų aido“ svečias – Lietuvių tautinio jaunimo sąjungos atstovas Edmundas Girskis
- SOS vaikai
- Poema „Mano vardas – metamfetaminas“
- Pasaulinė diena be tabako
- Senolių išmintis: Senosios dzūkų tradicijos. Sveiko gyvenimo būdo pavyzdžiai
- Dainuoja ir gieda ansamblis „Giedra“
- Artėja Vyskupo M. Valančiaus blaivystės sąjūdžio kongresas

V. Slėnio nuotr.

Bronės Staskonytės eilės

Ramiai ♩ = 66 F

Tado Daškevičiaus muzika

Gm

1. O vys - ku - pe Mo - tie - jau, o Va - lan - čiau! Že -
mai - čių vys - ku - pe ir Lie - tu - vos, Tė - vy - nę my - lin -
tis, darbš - tus ir šven - tas - A - tė - jęs a - žuo - lu ga - lin - gu
ošt. Tė - //lu ga - lin - gu ošt.

JAUNIMO SKILTIS

LIETUVIŲ TAUTINIO JAUNIMO SĄJUNGOS KLUBAS „VALANČIAUS LEGIONAS“

Edmundas Girskis

Lietuvių tautinio jaunimo sąjungos atstovas

Džiaugiuosi galimybe „Valančiukų aide“ pristatyti mūsų organizaciją – Lietuvių tautinio jaunimo sąjungą. Mūsų organizacija yra visuomeninė nepolitinė organizacija, vienijanti tautišką lietuvių jaunimą, kuriam svarbi tiek Lietuvos ateitis, tiek didinga praeitis. Tautiškumo išsaugojimas, kalbos ir savos kultūros puoselėjimas, neabejingumas šiandien vykstantiems procesams – mūsų organizacijos narių kelias.

Sąjunga organizuoja įvairius renginius ir minėjimus, siekdama paminėti pamirštus mūsų tautos didvyrius ir svarbius įvykius. Susitinkame su žymiais ir nusipelnusiais žmonėmis, tačiau mūsų prioritetas – iš dėmesio centro išstumti tautiečiai, tyliai ir narsiai vilkę partizano ar tremtinio dalią. Rengiame koncertus, eisenas, rekonstruojame paminklus, vykdomė įvairias socialines akcijas – bendraujame su vaikų namais, dalyvaujame kraujo donorystės veikloje. Vasaros stovyklų metu suburiame jaunimą aktyviam ir turiningam poilsiui gamtoje. Gatvės akcijose nepamirštame išreikšti savo pozicijos prieš tautiškumo ir doros naikinimą šiandienos Lietuvoje. Bendraujame su daugeliu jaunimo organizacijų, siekiame daryti įtaką visuomenei, žadinti patriotizmo jausmą.

Organizacijos viduje veikia ir blaivystės skatinimo klubas „Valančiaus legionas“. Daugelis klausia – kam reikalingas jūsų organizacijoje šis klubas? Juk organizacijos nariai neturi problemų su alkoholiu, ją sudaro studentai ir moksleiviai, besimokantys geriausiose Lietuvos mokymo įstaigose. Argi tarp jūsų yra tokių, kuriuos būtina „blaivinti“? Apskritai, darbas organizacijose, jos vystymas ir veikla – ne su alkoholiu turinčių žmonių reikalas. Tai kam reikalingas blaivystės klubas?

Tačiau blaivystės puoselėjimo darbas yra būtinas. Į problemą pažvelgsiu ne kaip organizacijos narys, o kaip eilinis Lietuvos patriotas per tautiškumo prizmę. Kas yra patriotizmas? Tai ne tik pagarba ir meilė – tai neigiamas požiūris į įvairius procesus, kenkiančius tautai. Šiandien parduotuvėse galima rasti maisto gaminių su sovietiniu reklaminiu įvaizdžiu („tarybinės dešrelės“ ir kt.). Vargu ar rasime patriotą, kuris, užėjęs į parduotuvę, griebtų šiuos gaminius. Kodėl? Atsakymas paprastas – neleidžia patriotizmas. Sovietinis eksperimentas, kurį teko matyti mūsų tėvams ir seneliams, lietuvių tautai kainavo labai daug. Būtų didelė nepagarba visoms aukoms, jei mes nešiotumėme „gariūniškus“ marškinėlius su užrašu СССР... Patriotas turi tvirtus principus. Buvo laikas, kai dėl savo principų lietuvių būriai savanoriškai ėjo į tikrą žūtį, bet savo įsitikinimų neišdavė. Šiandien mes tuos žmones laikome sektiniais pavyzdžiais.

Dažnas Lietuvos patriotas turi griežtą nuomonę apie tai, jog sekant europietiškas madas naikinama mūsų tauta ir tautiškumas, lietuvių tradicinės vertybės, naikinamos tradicinės vertybės, šeimos institucija. Tai kenkia tautos identitetui. Tokius patriotus visada sutiksime barikadų priekyje. Tautininkas visada pasisakys prieš tai. Tačiau kodėl dauguma piliečių savo principinių nuostatų skalėje neranda kritikos alkoholio klausimui? Leiskite priminti, jog alkoholis, o tiksliau – alkoholio vartojimo „kultūra“ – mūsų šaliai kainavo daug daugiau nei visos okupacijos, karai ir kitos nelaimės. O svarbiausia, jog apie mūsų tautos kančias, ačiū Dievui, žinome tik iš tėvų ir senelių pasakojimų bei knygų. Lietu-

vos naikinimas alkoholiu yra liūdna šiandienos realybė. Ligos, žmogžudystės, visiškai kritusi moralė, asocialios šeimos ir jose „augantys“ vaikai – visų šių problemų šaknys tos pačios – alkoholis. Tauta naikinama čia ir dabar, mūsų akyse, mūsų aplinkoje. Gobšūs alkoholio pramoninkai krauna sau turtus iš mūsų tautos sveikatos, genofondo ir moralės. Deja, visa tai retai susilaukia pasmerkimo. O tikras patriotas moka skirti gėrį nuo blogio. Ar galiu būti doru patriotu, jei penktadienio vakarais leidžiu laiką svingerių vakarėliuose? Vargu, nes, kaip minėjau, patriotui visada svarbūs jo principai. Ir jis neturėtų toleruoti to, nuo ko miršta jo tauta. Nesvarbu – tai alkoholio pramonė ar alaus butelaitis.

Dažnai pamatę gatvėje girtuoklį, šnypščiamė, jog tokių nemėgstame. Bet patriotiškas požiūris turėtų mus priversti susimąstyti – šis žmogus yra mūsų tautietis. Jis, galbūt, turėjo šeimą, mylėjo ir kūrė. Dabar jis vegetuoja ir yra našta visuomenei. Alkoholizmo toleravimas iš mūsų tautos atėmė šį žmogų – mūsų tautietį. Nesvarbu, koks jis yra dabar, pagalvokime apie tai, kuo jis galėjo tapti, jei nebūtų patekęs į šį baisų liūną. O kiek tokių žmonių vaikšto šalyje? Ir tu vis dar nori nešioti savo marškinėlius „Mus vienija alus ir pergalės“.

Patriotizmas nebus tikras, kol nepasmerkiamos mažiausios tautos naikinimo apraiškos. Apie migraciją ir homoseksualizmo šlovinimo paradus dažnas patriotas turi savo neigiamą nuomonę. Bet ar tikrai gėjų eitynės yra didesnis blogis už alkoholiu nuodijamą tautą?

LITS blaivystės skatinimo klubas „Valančiaus legionas“ svarbiausiu savo tikslu laiko mažiausių alkoholio vartojimo apraiškų naikinimą jaunimo laisvalaikyje. Kaip jau minėjau, organizacija susideda iš dorų jaunų žmonių. Tačiau nepamirškime to, jog gulintis baloje girtuoklis taip pat tokiu negimė. Valančininkai teigia, jog su tokiu alkoholiku, guliniu baloje, jau nieko nepadarysi, jis ir taip jau smerktinas pavyzdys. O va nuolatinis alaus siurbčiojimas laisvalaikiu – sektinas švyturių ir piliakalnių formuojamas įvaizdis. Ką tai duoda? Juk tu savo maža vinute prisidedi prie bendro tautos karsto, genofondo naikinimo? Blogiausia, ką tai duoda – apatija. Kiekvienam yra tekę leisti laiką gamtoje, šventėje ar stovykloje. Tačiau tas, kuris yra dalyvavęs visiškai blaivioje veikloje, supras, kas turima omenyje. Tai skiriasi kaip diena ir naktis. „Saikingai ir kultūringai“ vartodami alkoholį, gal ir išvengsime muštynių ir „poilsio“ po suolu, tačiau bendrai nuotaiškai tai turi lemiamą įtaką. Tingumas, apatija, nenoras niekur dalyvauti, o tik gulinėti pavėsyje, iniciatyvos stoka – štai saikingo ir „kultūringo“ alkoholio vartojimo pasekmės. Jau nekalbu apie tai, jog riba tarp saiko ir gulėjimo baloje labai maža. Nuolatinis siurbčiojimas – štai tikrasis alkoholizmas, deja, vaizduojamas kaip sektinas ir šiuolaikiškas reiškinys.

Lietuvių tautinio jaunimo sąjunga kviečia visus jaunus patriotus prisidėti prie mūsų žygio už lietuvišką Lietuvą. Mūsų šūkis: „Ne rytams ar vakarams, Lietuva – Lietuvos vaikams!“ Visą informaciją apie mūsų organizaciją rasite svetainėje www.tautosjaunimas.lt Nelikite abejingi savo ir savo vaikų ateičiai bei mūsų tautos dvasiai. Padėkite ją kelti, pasirinkite blaivų gyvenimo būdą. Tauta susideda iš žmonių, jūs esate mažiausia jos ląstelė, be jūsų indėlio tauta neklestės.

AKTUALIJOS

MOTINOS RAUDA. KAD AŠ BŪČIAU ŽINOJUS...

VšĮ „Visos Lietuvos vaikai (SOS vaikai)“

steigėja Elena Kubilienė

I. Šernaitės nuotr.

Kad aš būčiau žinojus... Tai aš būčiau galėjus...Mano vaikai, dvi dukrelės ir sūnelis, auga be tėvo ir mamos globos namuose. O mano mylimi vaikeliai, kas atsitiko? Kas kaltas?

Mano gyvenimas. Gimiau nelaukta, netyčiukė - šitaip vadinami nelaukti vaikeliai. Manęs niekas nemylėjo vaikystėje, augau pas svetimus. Nors pavalgydinta, aprengta, tačiau labai trūko

dėmesio ir švelnumo, ilgėjausi mamos, mamytės. Aš ją mintyse vadindavau gražiausiais vardais, prilygindavau su saule. Tačiau jos nesulaukiau. Vėliau pradėjau mamos neapkęsti. Bėgdavau iš namų ir iš mokyklos, namo nenorėjau grįžti. Atsirado draugai, pradėjau gerti ir rūkyti, lyg ir pasimiršdavau, pralinksmėdavau. Mano draugai buvo tokie patys nemylimi, be tėvų, benamiai. Troškau artumos, draugiškumo, norėjau greičiau sukurti savo šeimą, turėti jaukius namus. Sutikau, atrodė, šaunų vyrą, abu troškome artumos. Lydimi meilės sulaukėme pirmosios dukrytės. Kokia buvau laiminga ir išdidi - aš MAMA. Ir sau daviau žodį - niekada nepaliksiu savo vaikų.

Tačiau mano brangus ir mylimas vyras (pats iš vaikų namų) pradėjo priekaištauti ir barti mane, kai nedaviau išgerti. Buvau smarkiai sumušta, be to, aš laukiausi kūdikio. Tikėjau ir laukiau, vis mėginau suprasti vyrą, tačiau klimpome abu su draugais išgertuvėse, linksminomės pamiršdami savo vaikus.

Kaip aš pasiilgau savo vaikelių! Kas kaltas? Tik aš pati, kad nepajėgiau atsispirti pasiūlymui išgerti už vaikus, už sveikatą, už...girtą vyrą. Be namų, be savo vaikelių, per ašareles nematau išeities. Mano vaikai manęs gėdijasi. O kad aš būčiau žinojusi, kokia baisi svaigalų, degtinės ir rūkalų kaina. Praradau vaikus.

Žmonės, sukluskite, išgirskite mano šauksmą: padėkite susigrąžinti vaikus, vaikams MOTINĄ!

IŠVYKA Į „SOS VAIKAI“ KAIMĄ

V.L. Vaišnytės nuotr.

Tarptautinės teisės ir verslo aukštosios mokyklos Teisės fakulteto Studentų mokslinės draugijos narė Indrė Šernaitė

Įspūdžių pasidalijimas. Atviras pokalbis. Tyla. Pagarbos žingsnelis. Draugiškumo sukury. Meilės spinduliai. Visi šitie pojūčiai kaskart aplanko iš naujo, kai tik pradedi kalbėti vis su kitomis spindinčiomis akimis.

Tarp linksmų, šelmiškų akyčių dažnai pamatai liūdnas, be laiko suaugusio žmogaus akis. Tai akys, kurioms reikia tavo pagalbos. Bet dažnai kelias į tokio vaiko širdį būna ilgas ir dygliuotas. Vieni jų yra be galo uždari ir tylūs, kiti – konfliktiški, tretieji – linkę fantazuoti, meluoti ir kt. Bet ar meilės gali būti per daug? Jei myli – užjauti, jei myli – supranti, jei myli – atleidi...

Tad visiems linkiu purvinų, rašaluotų, prikeverzotų laiškų, išmargintų bučiniais... Linkiu laimės sulaukti dovanų nuo vaiko:

- puokštės vystančių lauko pienių...
- pūkais aplipusio iriso...
- varlės...
- bučinio...

Paaukok minutę... Geriems darbams reikia Tavęs...

Apkabink...

I. Šernaitės nuotr.

I. Šernaitės nuotr.

Tarptautinės teisės ir verslo aukštosios mokyklos Teisės fakulteto Studentų mokslinės draugijos vadovė Jolita Malinauskaitė

Tarptautinės teisės ir verslo aukštosios mokyklos Teisės fakulteto Studentų mokslinės draugijos (toliau - TF SMD) dar 2010 m vasario mėn. pradėjo rinkti pinigines lėšas VŠĮ „Visos Lietuvos vaikai (SOS vaikai)“ auklėtiniams paremti.

Balandžio 9 d. vakarą grupė TF SMD narių traukiniu išvyko į SOS vaikų kaimą Koncepto kaime (Gilučių sen., Elektrėnų savivaldybė). Vaikai svečius priėmė labai šiltai, draugiškai. Kiekvienas skubėjo parodyti savo kambarį, papasakoti apie auginamus gyvūnėlius, naujus žaislus, mokyklinės naujienas ir kt. O

vakare dar labiau visus sujungė laužas, jame kepamos bulvės, skambanti gitara ir dainos.

Kai po linksmo vakaro vaikai nuėjo miegoti, VŠĮ „Visos Lietuvos vaikai (SOS vaikai)“ steigėja Elena Kubilienė pasakojo šių globos namų auklėtinių gyvenimo istorijas (dažnai labai liūdnas, skaudžias, kartais, atrodo, net neįtikėtinas...), supažindino TF SMD studentus su teisiniu reglamentavimu, taikomu vaikų globos namų veiklai vystyti. „SOS vaikų kaimai teikia nuolatinę globą likimo nuskriaustiems vaikams. Mūsų organizacija ilgalaikiai našlaičių ir paliktų vaikų globai pritaikė šeimos modelį, remdamasi SOS vaikų kaimo koncepcija. SOS vaikų kaime kiekvienas vaikas turi mamą, jis auga kartu su broliais ir seserimis, ir tai jam padeda išsiugdyti tvirtus emocinius ryšius visam gyvenimui. Vaikas turi savo namus ir savo aplinką, bendruomenę – SOS kaimą. Tai padeda tėvų globos netekusiam vaikui susigrąžinti visavertį gyvenimą“, - kalbėjo Elena Kubilienė.

Kitą dieną, po skanių pusryčių, ėjome į lauką ir kartu su vaikais sodinome vyšnaites. Na, o dar vėliau visi kartu šokome (mokėmės!..) lietuvių liaudies šokius, kuriems vadovavo į svečius atvykusi Vytauto Didžiojo universiteto studentė Gintarė. Visi šokėjai gavo dovanų iš Tarptautinės teisės ir verslo aukštosios mokyklos. Ačiū visiems, parėmusiems šią akciją! Juk sakoma: „Gerumas sugrįžta.“

Kai vakarop susiruošėme atgal į Vilnių, vaikai klausinėjo: „O jūs pas mus GREITAI atvažiuosite?“ Gavę teigiamą atsakymą, jie džiaugėsi ir sakė: „GREITAI, vadinasi, už pusę valandos...“

I. Šernaitės nuotr.

I. Kazlauskaitės nuotr.

UŽSIENYJE

POEMA „MANO VARDAS – METAMFETAMINAS“

Iš anglų k. vertė Vilius Jakubčionis

Aš griauanu namus, aš išskiriu šeimas,
pasiimu vaikus. Ir tai tik pradžia.
Aš brangesnis už deimantus, vertingesnis už auksą,
sielvartas, kurį nešu, tai ženklas vertas įsiminti.

Jeigu tau reikės manęs, prisimink! Mane lengva rasti,
gyvenu visur aplink tave – mokyklose ir mieste.
Gyvenu su turtingais, gyvenu su vargšais,
gyvenu kitoj gatvės pusėj ir, galbūt, gretimam name.

Aš sukurtas laboratorijoj, bet ne taip, kaip manai,
galiu būt sukurtas po virtuvės kriaukle,
tavo vaiko spintelėje ir net miškuose.
Jeigu tu mirtinai išsigandai, tegu taip ir bus.

Turiu daug vardų, bet vieną jų geriausiai žinai,
Esu įsitikinęs, jog mane pažįsti, mano vardas - kristalinis metamfetaminas.

Mano galia stulbinanti; išbandyk mane – pamatysi,
bet pabandęs gali ir nebeištrūkt.

Išbandyk mane kartą ir, galbūt, paleisiu,
išbandyk mane du kart, ir aš pasiglemšiu tavo sielą.
Kai užvaldysiu tave, tu vogsi ir meluosi,
darysi, bet ką, kad tik apsvaigtum.
Nusikaltimai, kuriuos darysi dėl mano narkotinio žavesio,
bus verti malonumo, kurį jausi rankose,
(bei plaučiuose ir nosyje).
Meluosi savo motinai, vogsi iš tėvo,
pamatęs jų ašaras turėtum nuliūst.

Bet tu pamirši patarimus ir kaip tave augino,
aš būsiu tavo sąžinė, išmokysiu tave savo gyvenimo būdo.

Atimu vaikus iš tėvų, tėvus iš vaikų,
nusuku žmones nuo Dievo ir išskiriu draugus.

Atimsiu viską iš tavęs, tavo išvaizdą ir savigarbą,

Būsiu su tavim nuolat – tavo pašonėj.

Atiduosi man viską – savo šeimą, namus,
savo draugus ir pinigus, tada liksi vienas.

Aš imsiu ir imsiu, kol nebeturėsi ką daugiau duot,
kai baigsiu su tavim, džiaugiesi, kad tebesi gyvas.

Jeigu bandysi mane, įspėju – tai ne žaidimas,
gavęs progą, išvarysiu tave iš proto.

Išprievarčiau tavo kūną, užvaldysiu tavo protą,
pavergsiu tave visiškai, tavo siela bus mano.

Košmarai, kuriuos tau suteiksiu, kol gulėsi lovoj,
balsai, kuriuos išgirsi savo galvoj.

Prakaitas, drebulys, vizijos, kurias matysi,
noriu, kad žinotum, - visa tai mano dovana tau.

Bet jau bus per vėlu, širdimi tai pajusi,
jog tu esi mano, ir mes nesiskirsim.

Gailėsies mane išbandęs, jie visada gailisi,
bet tai tu pas mane atėjai, o ne aš pas tave.

Žinotum, kad taip atsitiks, daugybę kartų tau buvo sakyta,
bet tu metei mano galiai iššūkį ir nutarei būti akiplėša.
Galėjai pasakyti „ne!“ ir tiesiog nueiti,
jeigu galėtum išgyventi tą dieną iš naujo, ką dabar atsakytum?
Aš būsiu tavo valdovas; tu būsi mano vergas,
eisiu kartu net į tavo kapą.

Kadangi jau susipažinai su manim, ką gi dabar darysi?
Bandysi mane ar ne? Viskas priklauso nuo tavęs.

Galiu atnešti tau daugiau kančių negu įmanoma pasakyti žodžiais,
ateik, duok man savo ranką, leisk palydėti į pragarą.

Poemos „Mano vardas – metamfetaminas“ autorė

PRIEŠ pradėjus vartoti metamfetaminą

PO metamfetamino vartojimo

Metamfetaminas - tai vienas pavojingiausių narkotikų, be gailėsčio luošinantis jaunimą. Pietų Afrikos Respublikos Medicinos universiteto Medicinos fakultetas (*Medical University of Southern Africa (MEDUNSA), Faculty of Medicine*) paskelbė straipsnį apie metamfetamino gaminimo ypatybes, trumpalaikes ir ilgalaikes jo vartojimo pasekmes. Straipsnyje taip pat spausdinama jaunos merginos poema apie jos išgyvenimus vartojant šį narkotiką. Ši mergina dėl su narkotikais susijusių kaltinimų buvo pasodinta į kalėjimą ir tapo priklausoma nuo metamfetamino. Poemą ji parašė būdama kalėjime. Paskaitę supratote, jog ji puikiai suvokė metamfetamino keliamą siaubą, kaip parašyta šioje paprastoje, bet gilią mintį turinčioje poemoje. Ji buvo paleista iš kalėjimo, bet kaip minėjo savo istorijoje – narkotikas ją pavergė. Visą straipsnį galima rasti šiuo adresu: <http://show.zoho.com/public/outreach>

ĮVYKIŲ KRONIKA

2010 m. pavasarį Šiauliuose surengtas tradicinis, jau šešioliktasis, vyskupo M. Valančiaus skaitymų konkursas. Baigiamajame ture dalyvavo dešimt 5-9 klasių ir dvidešimt 10-12 klasių moksleivių iš 11 miesto mokyklų ir Šiaulių rajono Žarėnų pagrindinės mokyklos. Jaunesniųjų grupėje pirmąją vietą laimėjo „Juventos“ pagrindinės mokyklos septintokės Gabija Kavaliauskytė, Gabrielė Andriūnaitė ir Dominyka Budinavičiūtė (mokytoja Rita Liutkevičiūtė), parengusios programėlę iš M. Valančiaus kūrinio „Vingrai“. Antroji vieta atiteko „Romuvos“ pagrindinės mokyklos aštuntokei Vaidai Visockytei (mokytoja Jolanta Stulgienė) už K. Gudonytės „Blogos mergaitės dienoraštį“, trečioji vieta – Aurelijai Kavittovai (mokytoja Dalia Vėlaitienė) už M. Karčiausko „Prūsijos karo vado pamokslą lietuviams“. Vyresniųjų grupėje pirmąją vietą laimėjo daugkartinis šių konkursų laureatas, „Romuvos“ gimnazijos 11 klasės mokinys Armandas Lazdauskis (mokytoja Dalia Vėlaitienė) – J. Erlicko „Žygiai Jeruzalėje ir kitur“. Antroji vieta atiteko Šiaulių universiteto gimnazijos vienuoliktokėms Astai Petreikytei, Orintai Noraitei ir Gintarei Visakavičiūtei (mokytoja Violeta Šukienė) už publicistinę kompoziciją „Laumės“, trečioji vieta – Didždvario gimnazijos abiturientei Daliai Traškinaitei (mokytoja Vida Balčiūnienė) už E. Mikulėnaitės „Jurą“. Laureatai ir juos parengusios mokytojos apdovanoti diplomais, atminimo dovanėlėmis ir knygomis: 9 moksleiviams įteikti paskatinamieji diplomai ir knygos, likusiems – padėkos raštai ir knygos, mokytojoms – padėkos raštai.

Dekojame „Žiburio“ knygynui, „Saulės deltos“ leidyklai už paramą knygomis, miesto ir rajono Švietimo skyriams ir Moksleivių namams už organizacinę ir metodinę paramą.

Didžiuojamės, kad 1994 metais surengto pirmojo konkurso nugalėtoju tapęs ir skaitovų sąskrydyje Nasrėnuose geriausiu vyskupo M. Valančiaus vaikaičiu pripažintas Deividas Staponkus skelbiamas kandidatu į Kultūros ministro postą.

Parengė Vyskupo M. Valančiaus blaivystės sąjūdžio Šiaulių skyriaus pirmininkas Albertas Griganavičius.

A. Griganaviciaus nuotr.

2010-05-04 Valančiukai pirmyn

V. Padimanskienės nuotr.

- V** alančiukai Švėtežerio vidurinės mokyklos
A tkeliavo į Stebulių pagrindinę nelauktai.
L inksmai, išradingai gyvent ir blaiviai
A tvykėliai pakvietė visus labai paprastai:
N ieko daug nežadėjo, tik draugaut, išskylaut,
Č ia Valančiaus idėjom gyvenime vadovaut.
U ž tai, kad doros keliu eit kuo daugiau vaikų.
K ad gyvenimo tiesa–blaivybė, dvasingumas būtų,
A lkolholis, narkotikai, svaigalai išnyktų, pražūtų.
I r 47 mokiniai Stebulių panoro „Eiti Lietuvos keliu“.
- P** irmy, blaivybės sąjūdžio jaunoji karta!
I r ateitis priklausys jaunimui, kurio širdyje
R anda vietą meilė – Dievui, žmonėms, Tėvynei.
M okomi mylėti ne vien tik žodžiais, o darbais.
Y pač nežaloti organizmo narkotikais, svaigalais.
N e - tarti blogiui drąsiai ir augti protingais, dorais.

Parengė Lazdijų rajono Stebulių pagrindinės mokyklos direktorė, istorijos ir pilietiškumo pagrindų mokytoja Vilija Padimanskienė.

2010-05-26 Lazdijų rajono Stebulių pagrindinėje mokykloje įkurta valančių kuopelė, kurią sudaro 47 valančiai. Naujieji blaivininkų šalininkai įžadus priėmė Alytaus rajono Simono parapijos bažnyčioje. Kuopelės vėliavą pašventino klebonas Gediminas Bulevičius.

Iš vyskupo M. Valančiaus laikų atėjusi daina Lazdijų rajono Stebulių pagrindinėje mokykloje dainuojama taip:

(Žodžių autorė Vilija Padimanskienė)

Šalia kelio, šalia kelio, šalia kelio mokykla.
 Ten vaikus mažuosius savo rytą atveda mama.
 Oi mamyte, pasakyki, kuo užaugs Tavo vaikai.
 Mums išduok slapčiausią mintį, ko Dievulio vis prašai?
 Lietuvoj saulė šviesiausia, o žvaigždžių kaip ir kelių,
 Lietuva - žemė mieliausia, kur gimiau ir gyvenu.
 Kad sūnelis vienturtėlis užaugt dideliu, darbščiu,
 Kad vaikelis našlaitėlis neverkt ašaru graudžiu.
 Oi priglauski našlaitėlį – pamotės nebemyliu.
 Oi sušildyk, vasarėle, vaiką saulės spinduliu.
 Oi daug meilės Tavo reikia tam, kuris yra šalia.
 Dievas tam palaimą teikia, kuriam sąžinę – valdžia.
 Oi šalele Lietuvėle, būk per amžius Tu laisva,
 Savo trispalvę iškėlę apdainuosime Tave:
 Žalias miškas, Balta jūra, o laukuos aukso kviečiai,
 Žalios rūtos – mergužėlės, o berneliai - ažuolai.
 Imki knygą, laikraštėlį ir skaitykime žodžius
 Tuos, kur iš širdies užrašė mums Motiejus Valančius:
 „Jogei ani wieno lasza ne walna yra gerti
 Pakol neužaugs giminė degtinės skonio nepažįstanti.
 Ar jau negana kiek vargom nuo girtybės pasekmių“.
 O istoriją atminkim, mokykimės iš klaidų –
 Reik mylėt Dievą, Tėvynę, būt doru, veikliu, blaiviu,
 Nepamirškime branginti šiuos lietuviškus žodžius:
 LIETUVA, TĖVYNĖ, LAISVĖ, DORA,
 DVA SINGUMAS, BLAIVYBĖ, MEILĖ,
 TIESA, GERUMAS, PAREIGA, LAIMĖ

Parengė Lazdijų rajono Stebulių pagrindinės mokyklos direktorė, istorijos ir pilietiškumo pagrindų mokytoja Vilija Padimanskienė.

V. Padimanskienės nuotr.

V. Padimanskienės nuotr.

2010-05-29 Vilniuje buvo minima pasaulinė diena be tabako. Šia proga Tarptautinės teisės ir verslo aukštosios mokyklos (toliau – TTVAM) studentai kartu su sveikai gyvensenai neabejingais vilniečiais bėgo maratoną „Už sveiką ir saugų miestą“. Po bėgimo Vinco Kudirkos aikštėje įvyko šventinis koncertas, kuriame pasirodė jaunieji Lietuvos popscenos atlikėjai. Maratono dalyviai įveikė 7 km distanciją nuo Vilniaus televizijos bokšto iki Vinco Kudirkos aikštės. Čia finišavusiems bėgikams įteikti diplomai bei prizai. Jauniausiam maratono dalyviui Rokui Morkūnui - vos 10 metų. Šventė toliau tęsėsi Vinco Kudirkos aikštėje, kur koncertavo jaunosios Lietuvos popscenos grupės ir atlikėjai: „SJ“, „Liepa“, „Rezervuota“, „Hey“, „Hey Bomba“, Daurmantas, „Šokit“, „Bachata Souls“, Haroldas, „3“. Renginį vedė TTVAM studentai Vita Liucija Vaišnytė ir Saulius Jeruslanovas. Vyko varžybos, sveiką gyvenseną propaguojančių jaunimo organizacijų ir šokėjų pasirodymai. Akciją „Už sveiką ir saugų miestą“ organizavo Tarptautinės teisės ir verslo aukštoji mokykla, Vyskupo Motiejaus Valančiaus blaivystės sąjūdis, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos BĮ „Vilniaus sveiko miesto biuras“.

Parengė Vyskupo M. Valančiaus blaivystės sąjūdžio Vilniaus skyriaus valdybos narė Tarptautinės teisės ir verslo aukštosios mokyklos Teisės fakulteto Viešosios teisės katedros vedėja Jolita Malinauskaitė.

Vilniaus sveiko miesto biuro archyv. nuotr.

Vilniaus sveiko miesto biuro archyv. nuotr.

Vilniaus sveiko miesto biuro archyv. nuotr.

Vilniaus sveiko miesto biuro archyv. nuotr.

Renginio „Už sveiką ir saugų miestą“ informacinis rėmėjas: Viešoji įstaiga „Marijos radijas“.

J. Malinauskaitės nuotr.

SENOLIŲ IŠMINTIS

SENOSIOS DZŪKŲ TRADICIJOS. SVEIKO GYVENIMO BŪDO PAVYZDŽIAI

Lazdijų rajono kraštotyrininkė Aldona Šukienė

V. Šukio nuotr.

Dzūkija – mėlynų ežerų, žalių girių, darbščių žmonių kraštas. Padusio senieji sodžiai, dvarvietės, piliakalniai, rašytiniuose šaltiniuose paminėti dar prieš 540 m., buvo turtingi savo tradicijų, papročių, sveiko gyvenimo būdo pavyzdžių. Mūsų kraštotyrininkai kruopščiai užrašė šio krašto senolių pasakojimus, atsiminimus, kaimų istorijas, darbo, poilsio ir bendravimo tradicijas. Tereikia atverti kraštotyros lobių skrynį, atrinkti laiko patikrintas vertybes ir jas pritaikyti šiandiniame gyvenime.

Nepakartojamos tradicijos, saviti papročiai būdingi kiekvienam metų laikui.

1. Pavasario tradicijos.

Kai kaimo pievose pabirdavo purienų auksas, žinia – pavasaris prasidėjo. Viena iš pavasario tradicijų – gegužinės pamaldos. Petravičių kaime kiekvienuose namuose pavasariniais žiedais papuošdavo Marijos paveikslą ir kas vakarą visa šeima melsdavosi. Staigūnų ir Zebrenų kaimų žmonės gegužinėms pamaldoms rinkdavosi į Kryžių koplyčią, Barčiuose ir Teizininkuose – erdviausioje kaimo troboje. Pamaldoms vadovaudavo geriausias kaimo skaitovas, turintis gražų balsą. Po gegužinių pamaldų, eidami namo, užtraukdavo dainą, o šeštadienio vakarais vykdavo gegužinės. Kiekvienas kaimas turėjo tradicinę dainą. Nuo Barčių pusės per beržynus skambėdavo:

„Po beržyną vaikščiojau, vaikščiojau,
Bėro žirgo ieškojau, ieškojau.“

Petravičių merginų mėgstamiausia daina buvo:

„Jau saulutė leidžias

Už aukštų kalnų,

Kodėl neateini, berneli mano?“

Staigūniškiai - balsingiausi visoje apylinkėje - dainuodavo:

„Ant Dusios krantelio

Mergaitė vaikščiojo,

Šilko sijonėlį

Vėjelis nešiojo.“

J. Malinauskaitės nuotr.

Man iki šiol atrodo, kad šauniosios gegužinės būdavo mano gimtajame kaime – Petravičių miško proskynoje. Lygut lygutėlė pievelė iš visų pusių buvo apaugusi lazdynų krūmais, ievomis, kurios gegužyje baltais nuometais pasidabinę, lyg kaimo nuotakos, kvietė visus į miško proskyną paukščių koncerto pasiklausyti. Sekmadieniais, vakarinės ruošos darbus paskubinę, aplinkiniai šeimomis į gegužinę rinkdavosi. Močiutės susėsdavo ant žolės, diedukai į pasvirusį beržą atsirėmę pypkiudavo, uodus dūmais baidydami. Jaunimas ir jaunesnės vedusiųjų poros šokdavo, sustoję ratu dainuodavo. Mes, vaikai, atokiau nuo suaugusių, susikibę už rankų, rateliu sukdamomės. Gegužinėje grodavo P. Morkeliūno orkestras. Saulei nusileidus, šokėjai skirstydavosi namo. Tada pamiškės dainomis aidėdavo, o ištuštėjusioje proskynoje lakštingalos iki aušros suokdavo. Auštant gegutė žadindama naujai darbo dienai metus skaičiuodavo.

2. Vasaros tradicijos.

Prieš šienapjūtę buvo lyg atokvėpio metas: sekmadienių pavakare, apsiliuobę gyvulius, žmonės su šeimomis lankydavosi vieni pas kitus. Susėsdavo sodelyje ar gonkelėse (prieangyje) ir vaišindavosi bulviniais blynais bei pačių iškeptu pyragu. Šeimininkai lydėdavo kaimynus. Eidami lauko keliukais ar takeliais, džiaugdavosi bręstančiais javais, vešliomis pievomis.

Birželio pradžioje, prieš šienapjūtę, šventindavo laukus. Rytą visas kaimas eidavo į bažnyčią. Po šv. Mišių visi drauge su kunigu grįždavo į kaimą, su kryžiumi ir bažnytinėmis vėliavomis apeidavo kaimo laukus, sustodami kaimo keliuko kryžkelėse arba prie javų lauko. Sustojimo vietą pašventindavo šventu vandeniu, sukalbėdavo maldą. Pabaigoje sustodavo prie kaimo kryžiaus pasimelsti. Vėliau visi susėsdavo medžių paunksmėje, vaišindavosi suneštomis vaisėmis, gaivindavosi šaltinio ar šulinio vandeniu (A. Šukienė. Čia mūsų šaknys. Sodžiai prie Dusios, Vilnius: „Daba“, 1999).

Kai rytas kaimą pažadindavo plakamų dalgių garsai ir pakvipdavo žemuogėmis, su dainomis ir talkomis prasidėdavo šienapjūtė, o netrukus ir rugiapjūtė. Prieš tai vyrai patikrindavo dalgiakočių tvirtumą, prie dalgių pritvirtindavo lankelius ir nužievintas žilvičio vyteles, kad pjaunami rugiai lygiai į pradalgę sugultų. Pjovėjai į laukus eidavo apsivilkę drobiniais rūbais: vyrai baltais marškiniais, pilkomis kelnėmis, o grėbėjos – drobiniais sijonais, baltomis palaidinėmis. Skarelės būdavo iš pačios ploniausios balintos drobės. Netgi naginės (kojų apavas) buvo siuvasos iš storo lininio audinio. Lininiai rūbai gerai prakaitą sugerdavo ir besidarbuojantiems būdavo vėšiau. Moterys į rugių lauką nešdavosi gaivaus gėrimo troškuliui numalšinti: molinį ašotį pripildavo šalto šulinio vandens, įmerkėdavo juodos ruginės duonos plutelių ir paskanindavo medumi. Ašotį pastatydavo rugių rikėje (guboje) arba rugių pėdu pridengdavo. Kiekviena šeimininkė rugiapjūtei išlaikydavo puspaltį rūkytų lašinukų, skilandį. Šeimyną ir talkininkus reikėdavo šočiai pamaitinti, nes rugiapjūtė – sunkiausias darbas laukuose.

Vasarą, po sunkių dienos darbų, pavalgę vakarienę, visi šeimos nariai trumpam susėsdavo ant priesvirnio ar ilgo medinio suolo patvoryje, aptardavo pabaigtus darbus, pasikalbėdavo apie rytdienos darbus. Tik tada išsiskirstydavo poilsio.

Daug džiaugsmo visiems atnešdavo rugiapjūtės pabaigtuvės. Rugius pjaudavo talkomis 10-12 dalgių. Kuri pjovėjų pora supjaudavo paskutinį pradalgį, ta iš pačių brandžiausių rugių varpų ir nupindavo pabaigtuvių vainiką. Jį priekyje nešdami, iš rugių lauko žmonės grįždavo dainuodami. Pirmiausia eidavo prie kūdros ar šulinio prakaito numazgoti. Šeimininkai kibirą šalto vandens išpildavo ant tų pjovėjų, kurie parnešdavo vainiką (A. Šukienė. Čia mūsų šaknys. Sodžiai prie Dusios, Vilnius: „Daba“, 1999).

Prisimenu rugiapjūtės pabaigtuves tėvų namuose. Sodelyje, po sena šakota obelimi, mama patiesdavo lininę staltiesę, o močiutė išdėliodavo pabaigtuvių valgius: lašinukus, parūkytą skilandį, ką tik darže nuskintus agurkus, ragaišio kepalą, sviestą, sūrį. Pastatydavo molinį ašotį sulos, išlaikytos nuo ankstaus pavasario. Tėtis atnešdavo alinukę degtinės (tamsaus stiklo butelis baltu keramikiu kamščiu) ir statydamas prie patiektų valgių sakėdavo: „Čia jums po stiklelį dulkėms nuplauti“. Taigi degtinė buvo naudojama dezinfekuoti ir nuplauti rugiapjūtės dulkes. Apeidavo stiklelis vieną ratą ir butelis ištuštėdavo. Talkininkai iš pavakarių skirstydavosi dainuodami.

Buvo gražus paprotys pagerbti varduvininkus. Vardadienio išvakarėse draugai ar kaimynai nupindavo ažuolo lapų vainiką, vasarą jį pamargindavo gyvomis gėlėmis, rudenį – rau-

donomis putino ar šermukšnio kekėmis, o merginos numegzdavo raštuotas pirštines ar šalikėlį ir įrišdavo į vainiką. Vėlai vakare vainiką pakabindavo ant varduvininko namų durų arba ant kiemo vartų (A. Šukienė. Giminės knyga, Teizai, 2008).

I. Krasauskienės nuotr.

3. Rudens tradicijos.

Kai padangėje pasigirdavo išskrendančių paukščių klykavimai, prasidėdavo rudens darbai: linų mynimas, bulvių kasimo talkos su bulviakasio laužais, juose keptomis bulvėmis. Talkininkus vaišindavo šio krašto tradiciniais valgiais – bulvinėmis bandomis, keptomis duonkepėje krosnyje ant kopūstlapio.

Bulviakasis kaime prasidėdavo rugsėjo pabaigoje. Vyravo paprotys bulves kasti talkomis. Tik mažieji ūkininkai kasdavo su šeimyna. Nukasę bulves, tame pačiame lauke, laužo pelenuose, žmonės jas kepdavo. Keptas bulves skanaudavo ir dideli, ir maži talkininkai.

Na, o po pirmųjų šalnų prasidėdavo linų mynimas. Kiekvienas kaimas turėjo pirtį ar duobę (ar kelias), skirtą linų mynimui. Linų mynimo darbai taip pat buvo atliekami talkomis. Atokvėpio valandėlėmis mynėjai susėsdavo prie duobės pakuro ir dainuodavo. Šeimininkės talkininkus vaišino ant kopūstų lapų keptais bulviniais blynais, vėdarais, aviena.

4. Žiemos tradicijos.

Po Kalėdų iki Užgavėnių daugelis vestuves atšokdavo. Vestuvės prasidėdavo antradienį ir baigdavosi penktadienį. Pirmą vestuvių dieną vestuvininkams virdavo kopūstus, bulves su lupynomis, mėsą. Antrą ir trečią dieną duodavo pyrago, saldaus sūrio, sviesto, kmynų arbatos arba ažuolo gilių kavos, naminio alaus. Penktadienį vėlgi virdavo kopūstus su kiaulės kojomis.

Po Užgavėnių, pirmą gavėnios dieną, tik atsikėlusios moterys išplaudavo puodus, keptuves, kad riebalų kvapo neliktų. Prasidėdavo pasninkas. Pasninkaudavo per savaitę 3 dienas: pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį. Rytą (pasninko dieną) pusryčiams virdavo kvietinių ar miežinių kruopų košę, dar paskanindavo aguonomis. Gavėnios valgiai buvo saldė, rūgštukė (pagaminta iš vandens, ruginių miltų ar ruginių miltų raugo),

„buliaus pienas“, grucė su aguonomis, kanapių ar aguonų pienas, valgomas su virtomis bulvėmis, rauginti kopūstai, užlieti sėmenų aliejumi, kurį šaltu būdu spausdavo Petravičiuose Morkeliūnų aliejinyčioje. Tik vaikams, seneliams ar ligoniams pasninkas nebuvo toks griežtas (A. Šukienė. Čia mūsų šaknys. Sodžiai prie Dusios, Vilnius: „Daba“, 1999).

Iš ankstyvos vaikystės metų mano atmintyje išliko nepaprastai gražus paprotys, kurio buvo šventai laikomasi visoje mūsų apylinkėje – tai ramybės valanda ilgais žiemos vakarais, vadinama „šara godzina“. Po trumpos žiemos dienos darbų visa šeima susirinkdavo į trobą. Snieguotus drabužius ir apledėjusias klumpes (žiemos buvo gilios, speiguotas) palikdavo erdvioje priemenėje (koridoriuje), kad į trobą „neprineštų“ šalčio. Suaugę šeimos nariai priguldavo ant lovų, kiti prie šilto mūrelio prisiglaudavo. Močiutė, atsėdusi ant „uslanuko“ (suolelio), kalbėdavo rožančių. Visi turėdavo savo vietą. Mes, vaikai, sulipdavome ant dar nespėjusių atvėsti krosnies, triuškindavome džiovintas laukines kriaušes. Nebuvo galima garsiai kalbėtis ar juoktis. Troboje įsiviešpataudavo tylą apmąstymui. Tik po geros valandos uždegdavo žibalinę lempą, užkurdavo „kuknelę“ (viryklę), pradėdavo ruošti vakarienę.

J. Malinauskaitės nuotr.

5. Tęskime laiko patikrintas, gerąsias tradicijas.

Prieš 12 m. vyko Lietuvos kraštotyros draugijos paskelbta apžiūra-konkursas, skirtas šeimos tradicijoms puoselėti. Šis projektas paskatino ne tik kraštotyrininkus, bet ir jaunimą, moksleivius domėtis savo giminės bei šeimos šaknimis, sudarinėti giminės medį ir giminės knygą. Tai kruopštus, didelės kantrybės ir laiko reikalaujantis darbas, tačiau įdomus, naudingas pačiam sau bei ateinančioms kartoms. Į giminės knygą verta įrašyti kartų gyvenimo būdą, pasekti sveikatos liniją, šeimos tradicijas, papročius, pomėgius, netgi žalingus įpročius užrašyti.

Štai mūsų giminės 7-os kartos atstovė R. Mileišytė yra 2008 m. Pekino olimpiados dalyvė. Mes, vyresnieji, savo giminės jaunajai kartai teikiame ją kaip pavyzdį. Sakome, kad jos gyvenimo būdas, stipri valia, darbštumas ir atkaklumas yra sėkmingas pavyzdys, nes nei rūkantis, nei alkoholią vartojantis žmogus negalėtų pasiekti tokių rezultatų bei garsinti Lietuvą.

DAINUOJA IR GIEDA ANSAMBLIS „GIEDRA“

Vyskupo M. Valančiaus blaivystės sąjūdžio ansamblio „Giedra“ vadovė Milda Andriulienė

Vyskupo M. Valančiaus blaivystės sąjūdžio ansamblis „Giedra“ 2010 m. spalio mėnesį švęs savo dešimtąją gyvavimo sukaktį. Ansamblyje mes dainuojame apie 150 lietuviškų dainų. Jame dalyvauja nors ir pagyvenę, bet širdyse jauni žmonės, nes dainos kelia mūsų dvasią, žadina jausmus. Mes jaučiamės reikalingi visuomenei, savo klausytojams ar žiūrovams, o taip pat – vienas kitam. Dainuojame senovines lietuviškas dainas, lyrines ir patriotines dainas. Būna tokių atvejų, kad ansamblietis atsineša seną, negirdėtą dainą, išgirstą iš senolių ar surastą jaunystės dienų sąsiuvinuose. Taip pat šokame senuosius lietuvių folklorinius šokius.

Manome, kad mūsų kultūrinė – meninė veiklos sritis, nuotaikingos dainos ir mūsų pavyzdys puoselėja bei ugdo blaivų gyvenimo būdą. Siekiame, kad būtų kuo gražesnė mūsų tėvynė Lietuva ir blaivūs jos žmonės. Kaip yra pasakęs mūsų tautos garsus filosofas Vydūnas: „Tiktai blaivi tauta gali gyventi ir blaivi išlikti“.

Aktyviai bendradarbiaujame su Lietuvai pagražinti draugija (toliau - LPD), Lietuvos moterų lyga, Švenčionijos vilniečių klubu. Per metus su savo dainomis ir šokiais dalyvaujame apie 25 renginiuose. Šiais metais ypatingai pažymėtinas ir svarbus renginys – tai Žalgirio mūšio 600-ųjų metinių paminėjimas. Jis buvo pradėtas gegužės 1-ą dieną Vilniuje, Karaliaus Mindaugo skvere. Čia LPD ir kitos visuomeninės organizacijos drauge su Vilniaus miesto savivaldybe surengė iškilmingą paminklinio ažuolo sodinimo šventę. Ansamblis „Giedra“ dalyvavo su mūsų gražia vėliava. Dainavome patriotines dainas ir sukome ratelį „Pasodinom ažuolą“ kartu su poetu Justinu Marcinkevičiumi, prof. Vytautu Landsbergiu, Lenkijos Respublikos ambasados Lietuvoje sekretoriumi bei kitais garbiais visuomenės veikėjais. Esame dėkingi LPD valdybos nariui Bronislovui Kielai, jos pirmininkui Juozui Dingeliui už šį nuostabų iškilmingą renginį.

Šiais metais B. Kielai parūpinus talpų autobusą, ansambliciai keliavo po Dzūkiją. Pabuvojome Druskininkų muziejuje „Girios aidas“, kuriame miškininkai maloniai mums papasakojo apie visus eksponatus. Apsilankėme nuostabioje medžio skulptoriaus Antano Čėsnuolio sodyboje, pilnoje jo skulptūrų. Vėliau keliavome į Merkinę. Čia giedojome ir meldėmės kryžių kalnelyje, skirtame žuvusių partizanų atminimui. Dar užsukome į Perloją. Čia prie Vytauto Didžiojo paminklo dainavome patriotines dainas. Buvome ir Perlojos bažnyčioje, kurioje sugiedojome porą giesmių.

A. Talienės nuotr.

Šių metų, kovo 18 d. Vilniaus miesto Švenčionijos kraštiečių klubas surengė vyskupo M. Valančiaus ir Knygnešio dienos paminėjimą A. Mickevičiaus bibliotekos renginių salėje. Dalyvavo apie 50 klausytojų. Renginys buvo puikiai paruoštas. Pranešėjai, tarp jų Švenčionijos kraštiečių klubo pirmininkė Vanda Gumauskienė, pristatė standus su Rytų Lietuvos knygnešių nuotraukomis ir aprašymais. Klubo nariai prisiminė knygnešius bei jų gimines, gyvenusius pasakotojų gimtosiose vietose. „Giedros“ ansambliciai, pasipuošę tautiniais rūbais, padainavo dainą „O Valančiau!“ (eilės Bronės Staskonytės, muzika Švenčionių krašto kompozitoriaus Tado Daškevičiaus). Ši giesmė iškilminga, pakiliai skamba ir muzikos autoriaus dedikuota „Giedros“ ansambliui. Mes ją labai mėgstame, giedame ir bažnyčiose, ir savo koncertų pradžioje. Švenčionijos renginyje padainavome

senovinę Knygnešių dainą. Gerą įspūdį visiems paliko lyrinė daina „Gimtinė“, kuriai žodžius ir melodiją sukūrė švenčioniškis Valentas Šimkūnas. Ją dainavo ir klausytojai. Po renginio blaiviai vaišindamiesi dar padainavome, šokome ratelius.

Tai tik fragmentai iš įvairiapusės mūsų veiklos ir kelionių po Lietuvą. Kviečiame įsijungti į ansamblį daugiau žmonių, ypač jaunesnio amžiaus su vaikais ir anūkais, kad galėtume kartu dainuoti, šokti gražius mūsų senovinius šokius ir propaguoti blaivų gyvenimo būdą.

Taigi, norisi pacituoti „Giedros“ ansamblio įkūrėjo ir buvusio vadovo Petro Labanausko sukurtos dainos žodžius iš mūsų repertuaro:

„Aidėk blaivystės varpo dūžiais

Po miestus, kaimus ir laukus.

Tik tu gali prikelti Tėvynę,

Atbundančią gyvenimui naujam“.

KONKURAS TĘSIASI!!!

DALYVAUK! PASIKVIESK DRAUGUS!

Mieli Lietuvos moksleiviai ir studentai,
būkite aktyvūs, atsakingi už savo, savo šeimos, savo bendruomenės sveikatą;
blaiviai gyvenkite ir linksminkitės;
puoselėkite sveiko ir kultūringo gyvenimo tradicijas;
junkitės prie Lietuvos jaunimo judėjimo „Blaivybė – mano stilius!“

**Vyskupo M. Valančiaus blaivystės sąjūdis skelbia konkursą
„2010 METAI – 365 BLAIVOS DIENOS!“
(daugiau apie tai rasite interneto portale: www.blaivus.lt)**

Konkurso tikslas – propaguoti kultūringą, blaivų ir sveiką gyvenimo būdą tarp jaunimo, plėsti blaivos kartos bendraminčių ratą, ugdyti pilietiškumą.

Konkurse gali dalyvauti visi Lietuvos moksleiviai ir studentai bei kitas jaunimas iki 29 m. amžiaus. Priimami ir kolektyviniai darbai. Vienas asmuo gali dalyvauti ir pristatyti įvairių žanrų darbus.

Konkurso žanrai: eilėraštis (geriausi eilėraščiai bus spausdinami „V.a.“!), atvirukas (geriausias atvirukas bus tiražuojamas!), video klipas (geriausi klipai bus patalpinti interneto portale: www.internetinetv.lt, rodomi kino teatruose!), akcija (Jūsų pasiūlyta akcija bus surengta visoje Lietuvoje!), foto (bus surengta geriausių darbų paroda!), autoritetas (išrinkite iš savo bendruomenės autoritetą, sveiko gyvenimo būdo propagautoją ir aprašykite jo savybes, gyvenimo stilių!), šokis (sukurkite šokį ir jį nufilmuokite!), esė (geriausi esė bus spausdinami „V.a.“!), memorandumas (parašykite įsidėmėtinų dalykų raštą Lietuvos visuomenei, kuriame būtų propaguojamas sveiko gyvenimo būdas!), daina (sukurkite sveikuolių dainą!), stilius (aprašykite /galite ir nupiešti eskizus/ blaivaus jaunuolio stilių: gali būti aprangos, gyvenimo būdo, laisvalaikio tradicijų ir kt.), šūkis (sugalvokite šūkį!!!).

Jūsų kūrinių ir idėjų lauksime išties 2010 m. (iki 2010 m. gruodžio 1 d., nevēluokite!).

Savo kūrinius siųskite elektroniniu paštu: jaunimojudėjimas@blaivus.org arba žemės paštu: Konkurso „2010 metai – 365 blaivos dienos!“ atrankos komisijai, Vyskupo M. Valančiaus blaivystės sąjūdis, A/d 3518 Vilnius-1, 09117 Vilnius. Tel. pasiteiravimui: +37060164069.

Geriami konkurso dalyviai prašomi nurodyti: savo vardą, pavardę; vadovo/ės vardą, pavardę (jei yra); amžių; adresą; telefono numerį; el. pašto adresą; Skype adresą.

Konkurso rezultatai bus paskelbti 2010 m. gruodžio 27 d. svetainėje: www.blaivus.lt Konkursas baigsis linksmu festivaliu Vilniuje! Prieš festivalį visi konkurso dalyviai bus pakviesti į Lietuvos Respublikos Seimą, nugalėtojai apdovanoti rėmėjų prizais ir dovanomis!

Iš anksto dėkojame už aktyvų dalyvavimą konkurse!

Su pagarba, konkurso „2010 metai – 365 blaivos dienos!“ koordinatore
Jolita Malinauskaitė

I. Michailovič nuotrauka

VALANČIUKŲ AIDAS
Leidėjas: Vyskupo M. Valančiaus blaivystės
sąjūdis
ISSN 1648-6579

Jūsų straipsnių, pasiūlymų,
pastabų laukiame:
el. p.: jaunimojudėjimas@blaivus.org
Tel. +37060164069

Vyriausioji redaktorė - Jolita Malinauskaitė.
Redkolegijos nariai: Jonas Kvederaitis,
Danutė Valentukevičiūtė.
Dizaineris – Andrius Beržas
Išleido I.Šapiro firma „InSpe“
Tel/faks. 8(5) 239 59 00
Tiražas 8000 egz.